

**RAZŠIRJENI STROKOVNI KOLEGIJ
ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO**

PRESEDUJOČA:

MAG. MARJETA MAČEK KVANKA, DR. MED.

E-NASLOV: MARJETA.MACEK@ZTM.SI

Ljubljana 23. 5. 2022

Dat: tč_2_rsk_zapisnik_54_seje_23052022

ZAPISNIK 54. REDNE SEJE
RAZŠIRJENEGA STROKOVNEGA KOLEGIJA ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO,

**ki je bila v ponedeljek 23. 5. 2022 ob 7.00 uri
na Zavodu RS za transfuzijsko medicine v Ljubljani**

Sklicateljica seje:

Predsednica RSK za TM:

mag. Marjeta **Maček Kvanka**, dr. med., spec. trans. med.; Zavod RS za transfuzijsko medicino;

Prisotni člani RSK:

- 1) Marija **Šeruga Doliška**; dr. med., spec. transf. med.; Univerzitetni klinični center Maribor; (preko Ms Teams)
- 2) Bojana **Bizjak**; dr. med., spec. transf. med.; Univerzitetni klinični center Maribor; (odsotna)
- 3) Slavica **Stanišič**; dr. med., spec. trans. med.; Zavod RS za transfuzijsko medicino;
- 4) mag. Marko **Cukjati**; dr. med., spec. trans. med.; Zavod RS za transfuzijsko medicino;
- 5) izr. prof. dr. Irena **Preložnik Zupan**, dr. med.; Univerzitetni klinični center Ljubljana.

Sklicateljica seje mag. Maček prisotne člane pozdravi in ugotavlja, da je na seji prisotnih pet članov RSK, seja je sklepčna.

Točka 1.

Potrditev dnevnega reda 54. redne seje RSK za TM

Predlagan je sledeči **dnevni red**:

1. *Potrditev dnevnega reda 54. redne seje RSK za TM*
2. *Potrditev zapisnika 53. redne seje RSK za TM in pregled realizacije sklepov*
3. *Obravnava teme tvegano spolno vedenje in krvodajalstvo, prilagoditev meril in vprašalnik – poroča V. Filipović Samec, dr. med.*
4. *Predlog obravnave oseb s priznano mednarodno zaščito – poroča V. Filipović Samec, dr. med.*
5. *Obvestila predsednice*
6. *Razno*

Pod točko Razno se ni prijavil nihče.

Člani potrjujejo predlog dnevnega reda 54. redne seje RSK za TM.

Točka 2.

Potrditev zapisnika 53. redne seje RSK za TM

Člani se strinjajo z zapisnikom 53. redne seje in zapisnik potrjujejo. Zaradi časovne stiske bo pregled realizacije sklepov izveden na naslednji redni seji.

RAZŠIRJENI STROKOVNI KOLEGIJ ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO

PRESEDUJOČA:

MAG. MARJETA MAČEK KVANKA, DR. MED.

E-NASLOV: MARJETA.MACEK@ZTM.SI

Točka 3.

Obraznava teme tvegano spolno vedenje in krvodajalstvo, prilagoditev meril in vprašalnik – poročila V. Filipović Samec, dr. med. in Polonca Mali, dr. med.

Predsedujoča mag. Maček izvede kratko predstavitev predlagane točke. Poudari, da je po prejemu pisnega gradiva, ki ga je posredovala dr. Filipović zaradi aktualnosti tematike pozvala dodatne zdravnike iz različnih področij TM (Filipović, Razboršek, Stanišič, Maček Kvanka) kot tudi mag. Lampreht iz Službe za stike z javnostmi, k sodelovanju pri končni pripravi in oblikovanju sklepov, ki so predmet obravnave na današnji seji RSK za TM (Lampreht). V sklepih se obravnava tvegano spolno vedenje ne glede na spol ali spolno usmerjenost, saj s tem pokrijemo širše področje kot le z obravnavo MSM.

Članom se na seji pridružita V. Filipović Samec, dr. med. in Polonca Mali, dr. med., pripravljavki izvornega dokumenta. Dr. Filipović na kratko povzame dogajanje in sosednje sprejemanja posameznih odločitev na RSK-jih. Pove, da je do sedaj veljal za vse MSM trajni odklon z utemeljitvijo, da se na ta način prepreči morebitni prenos bolezni. V skladu z odločitvami v drugih razvitih državah je bila sprejeta odločitev, da se merila spremenijo tudi v Sloveniji. In sicer, v primeru tvegane spolnega vedenja se trajni odklon spremeni v začasnega. Predlogi sklepov so bili predani v pregled, dopolnitev in odločanje tudi RSK za infektologijo. Njihove sklepe in dopolnitve se je upoštevalo pri preoblikovanju končnih sklepov, ki so obravnavani na RSK za TM. Razpravljanje o tej tematiki je še toliko bolj pomembno zaradi prejetega dopisa *Poizvedbe Zagovornika načela enakosti glede izvajanja Odločbe št. 0700-41/2020/15 z dne 3. 12. 2021.*

Dr. Filipović predstavi predvideno obravnavo krvodajalca po sprejetju današnjih sklepov, ki stopi v veljavo s 1.7.2022. V sedanjem medicinskem vprašalniku so določena vprašanja (delno 11, 17, 18, 19), pri katerih se bo krvodajalcu, v primeru pritrdilnega odgovora dalo vprašalnik z dodatnimi vprašanji in ga napotilo na dodatni razgovor z zdravnikom. Zdravnik pa v tem poglobljenem razgovoru sprejme odločitev ali se krvodajalcu sprejme in lahko daruje kri oz. ga je potrebno odkloniti. Odklon je, v skladu s priporočili Sveta Evrope predviden 4 mesece. V šestih mesecih bo pripravljen enotni medicinski vprašalnik, ki bo že vseboval dodatna vprašanja.

Predsedujoča se zahvali za kratko predstavitev in pripravljavki zaprosi za dopolnitev sejnega gradiva z referencami.

Dr. Malijeva pove, da večina oseb s tveganim spolnim vedenjem ne prihaja na darovanje krvi zaradi testiranja ampak predvsem z namenom da darujejo kri, ki jo nekdo potrebuje. Prav tako pove, da bodo pripravljena natančna navodila, tudi s seznamom območji z velikim tveganjem, podrobna navodila pa bodo predana tudi zdravnikom, ki se bodo s temi krvodajalci srečevali.

Mag. Cukjatija zanima, kako bo dejansko celoten postopek prijave, izpolnjevanja in pregleda vprašalnika potekal? So ta vprašanja dovolj specifična, da se bo glede na odgovor lahko prepoznalo posameznika za katerega je priporočljivo, da opravi poglobljen pogovor z zdravnikom?

Dr. Malijeva je prepričana, da so vprašanja dobro zastavljena in bodo služila svojemu namenu. Ko bo krvodajalec opravil razgovor z zdravnikom, pa se bo zdravnik odločil o nadaljnjih korakih. Opozori pa na nujnost zagotovitve dovolj varnega prostora za razgovor tudi na terenu.

Mag. Mačkova dodaja, da vprašalnik, ki je v uporabi sedaj ne pokriva dovolj dobro tvegane spolnega vedenja žensk, kar se do sedaj v praksi ni izkazalo za pomembno tveganje. Dr. Mali pa doda, da bodo tudi za to področje vprašalnik do konca letošnjega leta dopolnili.

Dr. Zupanovo zanima, kdo vse sodeluje pri pripravi vprašalnika za krvodajalce.

Dr. Malijeva pove, da je to standardizirani vprašalnik s strani EDQM. Sicer pa je vpeljava sprememb in dopolnitev vprašalnika ustaljena praksa dela znotraj ZTM, ker pa sodeluje več različnih profilov zaposlenih.

Mag. Cukjati še predlaga, da bi se spremljal vpliv sprememb na odklone oz. na samo preskrbo s krvjo. Dr. Malijeva odgovarja, da imajo to v načrtu.

RAZŠIRJENI STROKOVNI KOLEGIJ ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO

PRESEDUJOČA:

MAG. MARJETA MAČEK KVANKA, DR. MED.

E-NASLOV: MARJETA.MACEK@ZTM.SI

Tudi dr. Šeruga se strinja s tem, da je potrebno na TKA nujno zagotoviti dovolj varen prostor za izvedbo razgovora med zdravnikom in krvodajalcem, pri katerem je bilo prepoznano tvegano spolno vedenje.

Člani so enotnega mnenja, da RSK podaja PRIPOROČILO organizatorjem TKA, da zagotovijo varen prostor, ki omogoča diskretnost in zasebnost pri izvedbi razgovora med krvodajalcem in zdravnikom.

Glede števila odklonov MSM pa dr. Filipović odgovarja dr. Zupanovi, da je bilo v zadnjih 20 letih cca. 22 odklonov, Mag. Cukjati pohvali način izvedbe sprememb, saj so pripravljavke gradiva delo opravile temeljito in sistematično. Pohvali se pridružujejo tudi drugi člani RSK za TM.

Člani soglasno potrjujejo sledeče sklepe.

Sklep št. 136/2022	Ocena tvegane spolnega vedenja za okužbo in prenos bolezni s krvjo od 1. julija 2022 temelji na individualni obravnavi spolnega vedenja krvodajalca/-ke ne glede na spol in spolno umerjenost. Posledično se ukinja trajni odklon zaradi spolne usmerjenosti in spolnega vedenja. Sprejmejo se nova merila za izbor krvodajalcev in se prilagodi medicinski vprašalnik za krvodajalce.
Sklep št. 137/2022	Krvodajalci s tveganim spolnim vedenjem se odklonijo začasno. 1. Krvodajalec ne sme darovati krvi, če je v zadnjih 4 mesecih: a) imel več kot enega spolnega partnerja in imel analni spolni odnos, b) imel analne spolne odnose z novim partnerjem c) imel spolne odnose z osebo okuženo s HIV, virusom hepatitisa B ali C ali s sifilisom, d) imel spolne odnose v zameno za plačilo, e) imel spolne odnose z osebo, ki si vbrizgava drogo f) imel spolne odnose z novim partnerjem, ki živi na območju z velikim tveganjem za prenos okužbe, ki se prenaša s krvjo Odklon velja 4 mesece od zadnjega tvegane vedenja. 2. Krvodajalec ne sme darovati krvi, če je v zadnjih 12 mesecih: a) uporabljal ob spolnih odnosih rekreativne droge - chemsex, b) profilaktično uporabljal zdravila za preprečevanje okužbe s HIV pred in po izpostavitvi (PrEP in PEP). Odklon velja 12 mesecev od zadnje uporabe rekreativnih drog in zadnje uporabe PrEP in PEP.
Sklep št. 138/2022	V medicinski vprašalnik se dodajo vprašanja povezana s tveganim spolnim vedenjem. I. Ali ste v zadnjih 4 mesecih imeli: ➤ več kot enega spolnega partnerja in analni spolni odnos? ➤ novega partnerja in z njim analni spolni odnos? ➤ novega spolnega partnerja, ki živi na območju z velikim tveganjem za prenos okužbe, ki se prenaša s krvjo? ➤ spolne odnose v zameno za plačilo? ➤ spolni odnos z osebo, ki si vbrizgava drogo? II. Ali ste v zadnjih 12 mesecih: ➤ prejeli zdravila za preprečevanje okužbe s HIV pred in po izpostavitvi (PrEP in PEP)? ➤ pri spolnih odnosih uporabljali rekreativne droge (Kemsex)?

**RAZŠIRJENI STROKOVNI KOLEGIJ
ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO**

PRESEDUJOČA:

MAG. MARJETA MAČEK KVANKA, DR. MED.

E-NASLOV: MARJETA.MACEK@ZTM.SI

Sklep št. 139/2022	Po prehodnem obdobju 1 leta se izvede analiza tveganj za prenos bolezni s krvjo po uvedenih spremembah.
Sklep št. 140/2022	Medicinski vprašalnik za krvodajalce se v celoti prilagodi v roku največ 6 mesecev.
Sklep št. 141/2022	Člani RSK za TM so enotnega mnenja, da je na TKA nujno potrebno zagotoviti zasebnost krvodajalcem pri vseh postopkih pred odvzgom krvi.

Točka 4.

Predlog obravnave oseb s priznano mednarodno zaščito – poročča V. Filipović Samec, dr. med.

Točka je bila sicer obravnavana že na predhodni seji, na kateri je bilo v diskusiji ugotovljeno, da je več izjem o katerih je potrebno razmisliti. Predlagali so, da dr. Filipović do današnje seje razišče področje in poišče še druge izjeme, ki bi jih bilo potrebno opredeliti. Zato se na današnji seji sklep 135/2022 ustrezno dopolni:

Sprejet je sledeči sklep:

Sklep št. 135/2022	Člani RSK za TM so soglasno sprejeli sklep, da oseba s priznano mednarodno zaščito ali tujec lahko daruje kri ali komponente krvi (posebni odvzemi), če ima zagotovljeno stalno ali začasno prebivanje v Republiki Sloveniji v naslednjih 6 mesecih od datuma darovanja. Ob izpolnjenem pogoju 6 mesečne sledljivosti od datuma darovanja krvi lahko kri in krvne komponente darujejo tudi delovni migranti. Turisti ne ustrezajo tem kriterijem. Poleg zgornjih pogojev mora krvodajalec hkrati izpolnjevati tudi druge pogoje za darovanje krvi zaradi zaščite in varovanja zdravja krvodajalca in prejemnika transfuzije, kot tudi razumeti medicinski vprašalnik in vsaj osnovno komunicirati z osebjem v procesu zbiranja krvi (Zakon o javni rabi slovenščine (Ur.l. RS št. 86/04 in 8/10).
-------------------------------	---

Točka 5.

Obvestila predsednice

- 1. Organizacija izobraževanja za nove kandidate in osvežitveno izobraževanje za že obstoječe presojevalce po ISO 15189 – 5. in 6. april 2022 – obvestilo.**

Mag. Maček pove, da je bilo napovedano izobraževanje za presojevalce po ISO 15189 predstavljeno. Novi termini so 27. in 28. september 2022.

Seznaitveni sklep	Člani RSK za TM so se seznanili z novimi datumi za organizacijo izobraževanja po ISO 15189 .
------------------------------	--

- 2. Imenovanje člana v Komisijo RS za varstvo pacientovih pravic**

Predsedujoča pove, da je na poziv MZ, RSK za TM podal svoj predlog za imenovanje člana Komisije RS za varstvo pacientovih pravice in sicer Marijo Šeruga Doliška, dr. med. spec.

Dr. Doliška pove, da za enkrat ni prejela odločbe o imenovanju.

**RAZŠIRJENI STROKOVNI KOLEGIJ
ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO**

PRESEDUJOČA:

MAG. MARJETA MAČEK KVANKA, DR. MED.

E-NASLOV: MARJETA.MACEK@ZTM.SI

Točka 6.

Razno

V CTM Maribor so izbrali ponudnika Intercept za inaktivacijo trombocitov in sedaj čakajo na uvedbo sistema.

Predsedujoča se prisotnim zahvali za konstruktivno sodelovanje in razumevanje ob tokratni zaradi nujnosti obravnave ad hock sklicani seji in le to zaključi ob 8.10 uri.

Predsednica RSK za transfuzijsko medicino
Mag. Marjeta MAČEK KVANKA, dr. med., l.r.

Zapis pripravila:
Mojca Bratina, univ. dipl. soc. inf.

Oddano v pregled:	24.5.2022
Pregledano:	26.5.2022
Razposlano članom:	26.5.2022
Prejete vse potrditve:	.2022